

Menno Tamminga: Wel inflatie, geen hoger pensioen: bij Pensioenfonds Zorg en Welzijn zijn vrekken aan de macht

Posted on 19 november 2024 by Menno Tamminga

U bent rijker dan u denkt. Wie naar zijn bezittingen en schulden kijkt, ziet vaak één potje over het hoofd. Het pensioenpotje, spaarvarken voor de oude dag. Het Nederlandse pensioenspaarvarken is een van de vetste ter wereld: 1.568 miljard euro. Dat is anderhalf keer de jaarlijkse Nederlandse productie van goederen en diensten.

Zoveel geld, maar toch hebben werkenden en gepensioneerden middelmatige pensioenkennis, blijkt regelmatig uit onderzoek. Terwijl zij toch, samen met hun werkgever, deze spaarpot trouw vullen of gevuld hebben met hun betaalde pensioenpremies plus de daarop behaalde rendementen.

Aan de onbekendheid komt onherroepelijk een einde als de bestaande collectieve

pensioenpotten de komende 24 maanden worden verdeeld over een stuk of tien miljoen kleinere, persoonlijke spaarpotjes. U krijgt uw eigen pensioenspaarvarkentje in huis.

Scepsis is op zijn plaats

Deze radicale ingreep in uw financiële bezit werd aangeprezen met argumenten als het wordt simpeler (je kunt zien wat je hebt en betaalt) en profijtelijker (iedereen, of nou ja, bíjna iedereen gaat erop vooruit). Erop vooruitgaan was hard nodig om het gedeukte vertrouwen in een goed pensioen na jarenlange bevriezingen niet verder aan te tasten. Pensioen stegen niet mee met inflatie en welvaart.

Scepsis is niettemin op zijn plaats als eenvoud en gouden bergen in het verschiet liggen. Het debat over de pensioeningreep die per juli 2023 wet is geworden, is eigenlijk nooit verstomd. In de kabinetsformatie is er niks over geregeld. Maar nu begint de tijd te dringen. Als de Tweede Kamer (hallo NSC!) nog een serieus debat wil voeren, moet er wat gebeuren.

Haast is geboden, om twee redenen die zich vorige week aandienden.

De eerste is dat het Pensioenfonds Loodsen als eerste fonds volgend jaar al van start gaat met de nieuwe pensioenen. Daarna is er geen weg terug. ‘Het is fantastisch nieuws, het eerste schaap is over de dam’, reageerde een woordvoerder van de Pensioenfederatie tegenover *Het Financieele Dagblad*.

Het enthousiasme bij de pensioenlobby is begrijpelijk. De pensioenfondsen willen geen nieuw debat. Ook al merken zij inmiddels hoeveel haken en ogen aan de ingreep zitten. Van de 25 pensioenfondsen die van plan waren om al volgend jaar, dus per 1 januari 2025, het persoonlijke pensioenpotje in te voeren zijn er nog drie over. Inmiddels is het naar áchteren verschuiven van de invoeringsdatum een bijna vanzelfsprekendheid.

Slecht voorteken

De tweede reden is de weigering van het Pensioenfonds Zorg en Welzijn, het een na grootste fonds na ABP (ambtenaren en onderwijzers), om de pensioenen volgend jaar te verhogen. Pensioenvrekkerij, noem ik dat. Dat is een slecht voorteken van wat komen gaat als ook de grote pensioenfondsen de overstap maken naar het

nieuwe stelsel.

De versoepelde regels van pensioentoezichthouder De Nederlandsche Bank bieden wel ruimte voor een verhoging. De Nederlandsche Bank heeft de regels juist versoepeld om de overgang naar het nieuwe stelsel brede steun te geven bij werknemers en ouderen. Bovendien is de inflatie in Nederland hardnekkig, dus een pensioenverhoging (indexatie) komt goed van pas.

Maar het Pensioenfonds Zorg en welzijn durft het niet aan. Helaas, helaas, zegt het bestuur, alsof iemand anders dan zij hiervoor verantwoordelijk zijn. Jarenlang was De Nederlandsche Bank de gebeten hond in de pensioenwereld, want de rekenmeesters van de pensioencontroleur waren véél te streng. Nu zit een groot pensioenfonds zijn aangesloten werknemers en gepensioneerden zélf dwars.

En waarom? Het Zorg en Welzijn-pensioenfonds wil het geld van de indexatie in kas houden en extra financiële buffers aanleggen omdat het fonds per 2026 wil overstapen naar de individuele spaarpotjes. We willen u graag vanaf 2026 een goed pensioen blijven betalen, zegt voorzitter Joanne Kellermann, een voormalige directeur van De Nederlandsche Bank. Dat is een pensioen dat zijn waarde behoudt, waarvan de uitkering dus meestijgt met de inflatie, maar nu even niet.

Net niet

De weigering van het fondsbestuur krijgt nog een potsierlijk cachet omdat de buffers die men nodig vindt om wél een heel bescheiden pensioenverhoging te betalen op 0,2 procent na niet worden gehaald. Wie zegt dat een goed pensioen zo belangrijk zou juist dan best een bescheiden, maar symbolisch belangrijke verhoging hebben moeten geven. Juist ook omdát hoge verwachtingen zijn gewekt over de nieuwe pensioenen. En wetende hoeveel wantrouwen er bestaat over achterkamertjespolitiek. Nogmaals: vrekkengedrag.

Wat gebeurt er straks met de extra buffers? Een deel moet de kosten van het fonds dekken, dat is wettelijk zo geregeld. Een deel is een reservefonds voor barre tijden en een deel is een steunfonds voor mensen die er ondanks de hoge verwachtingen op achteruit zouden gaan. Al met al behoorlijk mistig. Precies het soort niet-zo-transparante afwegingen in het bestuur van werkgevers en vakbonden waarvan je dacht dat het nieuwe stelsel er een eind aan zou maken.

Nu al op achterstand

Pensioenfonds Zorg en Welzijn zou best een trendsetter kunnen zijn, opperden deskundigen de afgelopen week. Dan zouden ook andere grote fondsen uit voorzorg de pensioenen bevriezen voorafgaand aan de stap naar het nieuwe stelsel. ABP doet dat overigens pas in 2027.

Dus wat een simpeler en profijtelijker nieuw pensioen zou moeten zijn, blijkt in de aanloop juist ingewikkelder én van het oude stempel: bevroren pensioenen.

Als meer (grote) fondsen deze tactiek gaan gebruiken, ondermijnen zij zelf het vertrouwen in het nieuwe stelsel en niemand anders. Zoals een lezer van *Wynia's Week* schreef: we zijn nog niet eens begonnen en nu staan we al op achterstand.

Menno Tamminga *is economisch columnist van Wynia's Week. Eerder was hij redacteur en columnist van Het Financieele Dagblad en van NRC Handelsblad.*

Wynia's Week verschijnt nu drie keer per week! *De groei en bloei van Wynia's Week is te danken aan de donateurs. Doet u al mee?* ***Doneren kan op verschillende manieren. Kijk HIER. Hartelijk dank!***